

Stručni rad

Obojena senzomotorika samostalnosti: Rast, istraživanje i zajedništvo u jasličkoj skupini Đurđice

SILVIJA ČIČKO, bacc.praesc.educ.
Dječji vrtić Kustošija , Zagreb

Sažetak

Pedagoška godina 2024./2025. u jasličkoj skupini Đurđice, Dječjeg vrtića Kustošija, bila je obilježena projektom „Obojena senzomotorika samostalnosti“. Kroz raznovrsne aktivnosti usmjerene na razvoj samostalnosti, senzomotorike i kreativnosti, djeca su istraživala svijet svim osjetilima, učila rješavati probleme i razvijala međusobnu suradnju. Poseban naglasak stavljen je na bogatstvo mješovite skupine, gdje starija djeca pomažu mlađima, a svi zajedno grade empatiju i osjećaj zajedništva. Suradnja s roditeljima dodatno je osnažila razvoj svakog djeteta i povezala obitelj s vrtićem. Tim odgojitelja, sastavljen od mladog, energičnog člana i iskusnijeg kolege, omogućio je dinamično i sigurno okruženje za rast i učenje. Projekt je obogatio svakodnevicu djece i odgojitelja, ostavljajući trajan pozitivan utjecaj na sve sudionike.

Ključne riječi: senzomotorika, samostalnost, mješovita skupina, suradnja s roditeljima, razvoj djece

1. Uvod

Pedagoška godina 2024./2025. u novootvorenom područnom objektu Gajnice, Dječjeg vrtića Kustošija, za nas je bila godina intenzivnog učenja, istraživanja i zajedničkog rasta. Naša jaslička skupina Đurđice, sastavljena od djece različite dobi i razvojnih potreba, od samog je početka pokazivala znatiželju, otvorenost i spremnost na istraživanje svijeta oko sebe. Upravo je ta njihova prirodna radoznalost bila polazište za projekt „Obojena senzomotorika samostalnosti“, koji je tijekom cijele godine bio nit vodilja našeg rada.

2. Prvi koraci prema samostalnosti

U listopadu, kada su se djeca tek privikavala na novu sredinu, naša je pažnja bila usmjerena na razvoj samostalnosti. Znali smo da je to temelj za svaki daljnji napredak – od obuvanja i oblačenja, do higijenskih navika i samostalnog blagovanja. Svakodnevni rituali, ponavljanje i podrška omogućili su djeci postupno usvajanje obrazaca ponašanja koji su im donosili sigurnost i osjećaj postignuća. Posebno nas je veselilo promatrati kako starija djeca spontano pomažu mlađima, čime su se stvarale prve niti zajedništva i empatije.

U tom razdoblju primijetili smo da djeca nisu pokazivala veliki interes za pospremanje prostora. Kako bismo ih motivirali, ispričali smo im priču Elle Peroci „Maca papučarica“, prilagođenu njihovoj dobi. Ova aktivnost izazvala je kod djece emocionalni odgovor i potaknula ih na razmišljanje o posljedicama neurednosti, što je rezultiralo većom brigom za prostor. Osim što su počela sudjelovati u pospremanju, djeca su i sama inicirala red, ponekad opominjući i druge – što je jasan znak unutarnje motivacije i usvojenog ponašanja.

3. Senzomotorika – temelj cjelovitog razvoja

Već od samih početaka, paralelno s razvojem samostalnosti, naš je fokus bio na senzomotoričkom razvoju. Djeca jasličke dobi svijet upoznaju svim osjetilima, a mi smo im to omogućili bogatim i raznolikim poticajima. U sobi dnevnog boravka postavili smo taktilne, zvučne, mirisne i vizualne stimulanse na različite visine i površine, potičući djecu da istražuju, rješavaju probleme i razvijaju koordinaciju.

Senzomotorna kutija i taktilna slikovnica vrlo su brzo postale omiljene aktivnosti. Djeca su njima razvijala finu motoriku, strpljenje i upornost, a istovremeno su učila o teksturama, oblicima i materijalima. Uočili smo koliko je važno omogućiti djeci istraživanje igrom, jer tada dolazi do najdubljeg i najtrajnijeg učenja. Djeca su često bila u stanju duboke koncentracije, što dodatno potvrđuje važnost prilagođenih, osjetilno bogatih aktivnosti u toj dobi.

3.1. Boje kao izvor radosti i učenja

Kako je godina odmicala, primijetili smo da su aktivnosti povezane s bojama posebno privlačne djeci. Neka su već prepoznavala osnovne boje, pa smo odlučili dodatno obogatiti projekt aktivnostima u kojima su boje u središtu pažnje. Nismo inzistirali na učenju napamet, već smo igrom miješanja boja, dodirivanja i promatranja željeli potaknuti njihovu znatiželju i kreativnost.

Aktivnosti poput „Spoji boju i predmet“, „Sortiranje loptica po bojama“ i „Obojena tjestenina“ omogućile su djeci razvoj vizualne percepcije, klasifikacije i logičkog razmišljanja. Bojanje temperama na prozirnoj foliji, između dva stolca, potaknulo je kreativnost i slobodu izražavanja, a istovremeno i koordinaciju pokreta. U toj aktivnosti posebno su dolazile do izražaja individualne razlike – svako dijete imalo je priliku izraziti sebe na jedinstven način.

3.2. Istraživanje svim osjetilima

Senzomotorika nije samo dodir i pokret – ona uključuje i zvuk, miris i okus. Tijekom godine uveli smo brojne aktivnosti koje su poticale sva osjetila: šuškalice za prepoznavanje zvukova, akustične visilice i zvončiće za auditivnu stimulaciju, mirisni memori za razvoj osjeta mirisa, te kutije sa sušenim voćem i jesenskim plodinama za istraživanje okusa i tekstura.

Posebno su zanimljive bile aktivnosti poput igre svjetlo-sjena, gdje su djeca eksperimentirala sa svjetlom i tamom, te senzorne boce u kojima su promatrala plivanje i tonjenje predmeta, razvijajući tako znatiželju i razumijevanje osnovnih fizikalnih pojava. U ovim igrama djeca su učila postavljati pitanja, opažati promjene i tražiti uzroke – što su temelji znanstvenog mišljenja.

3.3. Razvoj motorike igrom

Svjesni važnosti kretanja i razvoja motorike, redovito smo organizirali poligone prepreka na otvorenom, a u sobi dnevnog boravka postavljali senzorne ploče za hodanje, bazen s lopticama i razne kutije za umetanje i

presipavanje. Djeca su ovim aktivnostima razvijala ravnotežu, snalažljivost i koordinaciju, a istovremeno su učila surađivati i čekati na red.

Senzomotorne vrećice, taktilni memori od tkanina i senzomotorna haljina s gumbićima, druckerima i patentnim zatvaračima dodatno su poticali finu motoriku i samostalnost u svakodnevnim radnjama. Vidljiv je bio napredak u svakodnevnim situacijama – od samostalnog presvlačenja do preciznijeg baratanja priborom za jelo.

3.4. Istraživački duh i rješavanje problema

Kako su djeca postajala sve sigurnija u istraživanju, uvodili smo aktivnosti koje potiču rješavanje problema i logičko razmišljanje. Magnetna ploča, kutija skrivalica, senzorna ploča-otkrivalica i rastresiti materijali omogućili su djeci da traže rješenja i razvijaju upornost. Posebno su uživali u igrama s kutijama za umetanje geometrijskih tijela i provlačenju tkanina kroz rupe, gdje su morali koristiti i maštu i preciznost. Takve aktivnosti potiču razvoj mozga i pomažu djeci stjecati vještine koje će im trebati tijekom cijelog života.

4. Obilježavanje važnih dana i zajedništvo

Tijekom godine nismo zaboravili ni na obilježavanje važnih dana, što je dodatno obogatilo našu svakodnevicu. Dani kruha, Dan vrtića, blagdanske radionice, Dan planeta Zemlje i maskenbal bili su prilika za zajedničko stvaranje, učenje o tradicijama i razvijanje osjećaja pripadnosti skupini. Djeca su ovim aktivnostima učila surađivati, pomagati jedni drugima i izražavati se na različite načine.

4.1. Suradnja s roditeljima

Tijekom cijele godine, veliku pažnju posvetili smo i suradnji s roditeljima svjesni koliko je partnerski odnos između roditelja i odgojitelja važan za dobrobit djece. Redovita komunikacija, razmjena informacija i zajedničko sudjelovanje u aktivnostima pridonijeli su stvaranju povjerenja i osjećaja zajedništva. Roditelji su imali priliku sudjelovati u radionicama, zajedničkim projektima i obilježavanju važnih datuma, čime smo dodatno osnažili vezu između obitelji i vrtića. Ovakav pristup omogućio nam je bolje razumijevanje potreba svakog djeteta i pružio podršku u njihovom razvoju, a roditeljima dao osjećaj uključenosti i sigurnosti.

5. Zaključak

Projekt „Obojena senzomotorika samostalnosti“ pokazao se izuzetno vrijednim za cjelokupni razvoj djece u jasličkoj dobi. Pažljivo osmišljene aktivnosti i stalno praćenje dječjih interesa omogućili su im razvoj samostalnosti, senzomotornih vještina, kreativnosti, istraživačkog duha i međusobne suradnje. Djeca su svakodnevno imala priliku učiti igrom, istraživati svijet oko sebe i stjecati nova iskustva, a mi odgojitelji bili smo njihovi tihi partneri, podrška i motivatori.

Prednost mješovite skupine ogleda se u bogatstvu međusobnih odnosa, gdje starija djeca spontano preuzimaju ulogu pomagača, a mlađa uče po modelu, što dodatno potiče razvoj empatije i zajedništva. Posebno vrijedan spoj čini tim odgojitelja u kojem je jedan mlad i pun elana, a drugi iskusniji i bogat znanjem – takva suradnja omogućuje dinamičnost, inovativnost i sigurnost u svakodnevnom radu, stvarajući optimalno okruženje za rast i razvoj svakog djeteta.

Na kraju pedagoške godine, s ponosom možemo reći da su djeca izrasla u samostalnije, spretnije i znatiželjnije osobe, spremne za nove izazove i učenja koja ih čekaju. Ovaj projekt nije samo obogatio naš rad, već je i nama odgojiteljima pružio priliku za profesionalni rast i dublje razumijevanje dječjih potreba i potencijala. Uvjereni smo da će iskustva iz ove godine ostaviti trajni trag u razvoju svakog pojedinog djeteta, ali i nas kao praktičara.

6. Popis literature

- [1.] Clark Brack, J. (2009). Učenjem do pokreta, kretanjem do spoznaje! Program senzomotoričkih aktivnosti za djecu predškolske dobi. Ostvarenje d.o.o.
- [2.] Čuturić, N. (2011). Psihomotorički razvoj djeteta u prve dvije godine života s normama razvoja. Naklada Slap.
- [3.] Goldberg, S. (2003). Igra u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju. U: Igra u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju. Repozitorij UNIPU.
- [4.] Ayres, A. J. (2002). Sensory Integration and the Child. Western Psychological Services.
- [5.] Katz, L. G. & McClellan, D. E. (2005). The Case for Mixed-Age Grouping in Early Education. National Association for the Education of Young Children.
- [6.] Prskalo, I. (2004). Motoričke sposobnosti djece predškolske dobi. U: Usporedba motoričkih sposobnosti djece predškolske dobi koja se bave i ne bave sportom. Repozitorij NSK.
- [7.] Vygotsky, L. S. (1978). Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. Harvard University Press.
- [8.] Montessori, M. (1967). The Absorbent Mind. Holt, Rinehart and Winston.
- [9.] Herljević, I. & Posokhova, I. (2007). Govor, ritam, pokret. Ostvarenje d.o.o.
- [10.] Osmanova, G. (2010). 150 igara prstićima za razvoj fine motorike i govora. Planet Zoe.